

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

11. november 2021 *

Eelotsusetaotlus – Töötajate ohutuse ja tervise kaitse – Tööaja korraldus – Direktiiv 2003/88/EÜ – Artikkel 2 – Mõiste „tööaeg“ – Reservpäästja – Valve väljakutsevalve raames – Valveperioodi ajal ettevõtjana kutsetegevusega tegelemine – Väljakutsevalvest tulenevad piirangud

Kohtuasjas C-214/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Labour Courti (töökohus, Iirimaa) 6. mai 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. mail 2020, menetluses

MG

versus

Dublin City Council,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, Euroopa Kohtu president K. Lenaerts viienda koja kohtuniku ülesannetes, neljanda koja president C. Lycourgos (ettekandja), kohtunikud I. Jarukaitis ja M. Ilešič,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- MG, esindaja: B. O'Brien,
- Dublin City Council, esindaja: E. Hunt,
- Belgia valitsus, esindajad: L. Van den Broeck ja M. Van Regemorter,
- Prantsuse valitsus, esindajad: E. de Moustier ja N. Vincent,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

- Madalmaade valitsus, esindajad: M. K. Bulterman, C. S. Schillemans ja M. H. S. Gijzen,
- Soome valitsus, esindajad: S. Hartikainen ja A. Laine, hiljem H. Leppo ja A. Laine,
- Euroopa Komisjon, esindajad: D. Recchia, C. Valero ja M. Wilderspin, hiljem D. Recchia ja C. Valero,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta (ELT 2003, L 299, lk 9; ELT eriväljaanne 05/04, lk 381) artikli 2 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud MG ja Dublin City Councili (Dublini linnavolikogu, Iirimaa) vahelises kohtuvaidluses selle üle, kuidas arvutada MG töötunde valveperioodide ajal väljakutsevalve raames.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 89/391/EMÜ

- 3 Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (EÜT 1989, L 183, lk 1; ELT eriväljaanne 05/01, lk 349) artikli 5 lõikes 1 on ette nähtud:

„Tööandja kohustus on tagada töötajate ohutus ja tervis kõikides tööga seotud aspektides.“

- 4 Direktiivi artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Oma vastutuse piires võtab tööandja kõik töötajate ohutuse ja tervise kaitseks vajalikud meetmed, sealhulgas kutsealaste riskide ärahoidmine, teabe ja väljaõppe andmine ning vajaliku korralduse ja vajalike vahendite tagamine.

[...]“.

Direktiiv 2003/88

- 5 Direktiivi 2003/88 artiklis 1 „Eesmärk ja kohaldamisala“ on sätestatud:

„1. Käesolev direktiiv sätestab tööaja korralduse minimaalsed ohutus- ja tervishoiunõuded.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:

- a) minimaalse igapäevase ja iganädalase puhkeaja ning põhipuhkuse, vaheaegade ja maksimaalse nädalase tööaja suhtes; ning
- b) öötöö, vahetustega töö ja töökorralduse teatavate aspektide suhtes.

[...]“.

6 Direktiivi artiklis 2 „Mõisted“ on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *tööaeg* – iga ajavahemik, mille jooksul töötaja teeb tööd, on tööandja käsutuses ning tegutseb või täidab oma kohustusi kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadelega;

2. *puhkeaeg* – iga ajavahemik, mis ei ole tööaeg;

[...]“.

7 Direktiivi artiklis 3 „Igapäevane puhkus“ on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada iga töötaja õigus vähemalt 11 tunnisele järjestikusele puhkeajale iga 24 tunnise ajavahemiku kohta.“

8 Direktiivi artiklis 5 „Iganädalane puhkeaeg“ on ette nähtud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada iga töötaja õigus vähemalt 24 tunnisele katkestamatule puhkeajale iga seitsmepäevase ajavahemiku kohta lisaks artiklis 3 nimetatud 11 tunnisele igapäevasele puhkusele.“

[...]“.

9 Direktiivi 2003/88 artiklis 6 „Maksimaalne iganädalane tööaeg“ on sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, mis kooskõlas vajadusega kaitsta töötajate ohutust ja tervist tagavad, et:

- a) iganädalase tööaja pikkus määratakse kindlaks õigus- ja haldusnormidega või tööturu osapoolte vaheliste kollektiivlepingute või lepingutega;
- b) keskmine tööaja pikkus igas seitsmepäevases ajavahemikus, kaasa arvatud ületunnitöö, ei ületa 48 tundi.“

Iiri õigus

10 1997. aasta seadusega tööaja korralduse kohta (Organisation of Working Time Act 1997) võeti Iiri õigusesse üle nõukogu 23. novembri 1993. aasta direktiiv 93/104/EÜ, mis käsitleb tööaja korralduse teatavaid aspekte (EÜT 1993, L 307, lk 18; ELT eriväljaanne 05/02, lk 197), mis on direktiiviga 2003/88 kehtetuks tunnistatud ja asendatud.

11 Selle seaduse artikli 2 lõikes 1 on sätestatud:

„[...]

„[T]ööaeg“ on iga ajavahemik, mille jooksul töötaja:

a) on oma töökohal või tööandja käsutuses ja

b) tegeleb oma tööga või täidab oma tööülesandeid

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 12 MG on reservpäästja, kelle on osalise tööajaga tööle võtnud Dublini linnavolikogu. Ta töötab valveperioodide kaupa väljakutsevalve raames päästedeпоos, kus ta saab väljaõpet.
- 13 MG peab osalema 75% selle päästedeпоo väljakutsetes, ülejäänud päästeoperatsioonidest ei pea ta osa võtma. Valveperioodidel ei pea ta viibima kindlaksmääratud kohas, kuid päästeoperatsioonile väljakutse korral peab ta üritama jõuda depoosse viie minuti jooksul pärast kõnet ja igatahes hiljemalt kümne minuti jooksul.
- 14 Selline valveperiood väljakutsevalve raames kestab põhimõtteliselt seitsmel päeval nädalas 24 tundi ööpäevas. See aeg katkeb ainult puhkuse ajaks ja juhul, kui MG teatab ette, et mingil ajavahemikul ta ei osale väljakutsetes, ning Dublini linnavolikogu sellega nõustub.
- 15 MG saab igakuiselt baastasu valveaja eest väljakutsevalve raames ja lisatasu iga päästeoperatsiooni eest.
- 16 Tal on lubatud teha muud tööd omal käel või teise tööandja heaks, kui see ei ületa keskmiselt 48 tundi nädalas. MG-l on aga keelatud teha muud tööd reservpäästja „aktiivsete töötundide“ ajal, kusjuures need ei ole ainult väljakutsetele kulunud tunnid, vaid ka need, mille jooksul tehakse depoos muid tegevusi, nt õppeharjutused.
- 17 MG on kohustatud elama ja töötama mõistlikus kauguses päästedeпоost, et tal oleks võimalik jõuda depoosse nõutud ajaks.
- 18 MG leidis, et valvetunnid Dublini linnavolikogu heaks tuleb kvalifitseerida tööajaks 1997. aasta seaduse tööaja korralduse kohta ja direktiivi 2003/88 tähenduses, ning esitas sellekohase nõude Workplace Relations Commissionile (töösuhete komisjon, Iirimaa).
- 19 Kuna see nõue jäeti rahuldamata, esitas ta kaebuse Labour Courtile (töökohus, Iirimaa), eelotsusetaotluse esitanud kohtule.
- 20 MG märgib selles kohtumenetluses, et ta peab olema alati valmis häirele kiiresti vastama. See takistab perekonna- ja sotsiaalses elus piiranguteta osalemist ning ka tema kutsetegevust taksojuhina. Ta selgitab, et kui ta ei täida oma kohustusi Dublini linnavolikogu ees, võivad sellega kaasneda distsiplinaarmedmed või isegi töölt vabastamine. Kehtestades iganädalase

seitsmepäevase ööpäevaringse valveaja ja keeldudes sellest, et valveaeg kuulub tööaja hulka, rikub Dublini linnavolikogu igapäevase ja iganädalase puhkeaja ning maksimaalse iganädalase tööaja norme.

- 21 Dublini linnavolikogu väidab vastu, et reservpäästjad ei ole kohustatud valve ajal viibima kindlaksmääratud kohas. Lisaks, kui reservpäästja ei jõua depoosse hiljemalt maksimaalse ilmumisaja jooksul, on tagajärjeks ainult see, et talle ei maksta tasu. Arvestades asjaomase väljakutsevalve paindlikkust, ei ole valvetundide kvalifitseerimine „tööajaks“ põhjendatud.
- 22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõdeb, et mõiste „tööaeg“ tõlgendamine on põhikohtuasja lahendamisel määrav, kuna Dublini linnavolikogu on veendunud, et ta järgib igapäevase ja iganädalase puhkeaja ning maksimaalse iganädalase tööaja nõudeid, kuid MG väidab, et Dublini linnavolikogu rikub neid norme.
- 23 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tuletab meelde, et Euroopa Kohus otsustas 21. veebruari 2018. aasta otsuses Matzak (C-518/15, EU:C:2018:82), et valveaeg, mil töötaja peab viibima oma elukohas ja reageerima tööandja kutsele kaheksa minuti jooksul, piirab väga oluliselt muuga tegelemise võimalust ja tuleb seega lugeda „tööajaks“ direktiivi 2003/88 artikli 2 tähenduses.
- 24 Selle kohtuotsuse aluseks olnud olukorda tuleb siiski eristada põhikohtuasjast, sest Dublini linnavolikogu ei nõua, et MG viibiks valve ajal kindlaksmääratud kohas ja lubab tal ka töötada omal käel, mida ta ka taksojuhina teeb, või mõne teise tööandja heaks.
- 25 Neil asjaoludel otsustas Labour Court (töökohus, Iirimaa) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas direktiivi [2003/88] artiklit 2 tuleb tõlgendada nii, et töötaja, kui ta on valves enda valitud asukohas või asukohtades, ilma et ta oleks kohustatud valves olemise ajal tööandjale oma asukohta teatama, aga tema suhtes kehtib ainult kohustus, et ta peab reageerima väljakutsele soovitatavalt viieminutilise ilmumisaja või maksimaalselt kümneminutilise ilmumisaja jooksul, on valves olles tööajal?
2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas töötajat, kellele ei ole seatud muid piiranguid peale nõude, et ta vastaks väljakutsele soovitatavalt viieminutilise ilmumisaja ja maksimaalselt kümneminutilise ilmumisaja jooksul, ning kes saab valves olekuga samal ajal piiranguteta töötada teise tööandja juures või tegelda ise ettevõtlusega, tuleb käsitada nii, et valves oleku aeg on tema tööaeg selle tööandja juures, kelle ülesandel ta on valves?
3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, siis kui töötaja töötab valves olles tegelikult teise tööandja juures ja tema suhtes kehtib vaid nõue, et teine tööandja peab esimese tööandja väljakutse korral töötaja vabaks lubama, siis kas see tähendab, et aega, mille töötaja veedab valves olles ja teise tööandja heaks töötades, tuleb pidada tema ja esimese tööandja vahelise suhte seisukohast tööajaks?
4. Kui vastus kolmandale küsimusele on jaatav, siis kas töötajal, kes esimese tööandja käsutuses olles tegelikult töötab teise tööandja heaks, kulgeb tööaeg ühel ajal nii esimese kui ka teise tööandja juures?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Vastuvõetavus

- 26 Tuleb märkida, et ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö raames on üksnes asja menetlev ja selles tehtava lahendi eest vastutaval liikmesriigi kohtul õigus kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega, kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud vastama (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Sellegipoolest ei saa Euroopa Kohus vastata liikmesriigi kohtu esitatud küsimusele, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendusel, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingit seost põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Rittinger jt*, C-492/17, EU:C:2018:1019, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 28 Selle kohta on oluline märkida, et vajadus anda liidu õiguse tõlgendus, mis oleks liikmesriigi kohtule tarvilik, eeldab, et viimane järgib hoolsalt eelotsusetaotluse sisule esitatavaid nõudeid, mis on Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 94 sõnaselgelt ära toodud. Seega – nagu on ette nähtud kodukorra artikli 94 punktides a ja c – on tingimata vajalik, et eelotsusetaotlusest endast nähtuks ülevaade faktilistest andmetest, millel küsimused põhinevad, ja selgitus, millistel põhjustel liikmesriigi kohus tõstatab liidu õigusnormide tõlgendamise või kehtivuse küsimuse (13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus *Rittinger jt*, C-492/17, EU:C:2018:1019, punktid 38 ja 39 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et MG on reservpäästja ja valveperioodil väljakutsevalve raames tegeleb ta omal käel kutsetegevusega, olles taksojuht.
- 30 Kuna vaidlust ei ole selles, et MG kutsetegevus Dublini linnavolikogu heaks valvesoleku ajal toimub ettevõtjana, ei ilmne eelotsusetaotlusest mingit seost kolmanda ja neljanda küsimuse ning põhikohtuasja faktiliste asjaolude või eseme vahel.
- 31 Nende küsimustega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kuidas tuleb mõistet „tööaeg“ direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses tõlgendada juhul, kui töötaja esimese tööandja juures valvesoleku ajal töötab teise tööandja heaks. Kuna aga ei ole esitatud faktilisi asjaolusid, mis võimaldaksid mõista, kuidas selline olukord on kujunenud põhikohtuasjas, ei ole Euroopa Kohtul vajalikke andmeid, et anda neile küsimustele tarvilik vastus.
- 32 Järelikult on kolmas ja neljas küsimus vastuvõetamatud.
- 33 Seevastu on esimene ja teine küsimus, mida tuleb analüüsida koos, vastuvõetavad osas, milles need puudutavad teises küsimuses sõnaselgelt nimetatud juhtumit, kus reservpäästja tegeleb ettevõtjana kutsetegevusega ajal, mil ta on valves väljakutsevalve raames.

Sisulised küsimused

- 34 Esimese ja teise küsimusega, mida tuleb käsitleda käesoleva kohtuotsuse punktis 33 kirjeldatud piirides, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et reservpäästja selline valveperiood väljakutsevalve raames, mille ajal see töötaja tegeleb tööandja loal omal käel kutsetegevusega, kuid peab häire korral jõudma oma päästede poosse hiljemalt kümne minuti jooksul, on „tööaeg“ selle sätte tähenduses.
- 35 Direktiivi 2003/88 artikli 2 punktis 1 on määratletud mõiste „tööaeg“ kui „iga ajavahemik, mille jooksul töötaja teeb tööd, on tööandja käsutuses ning tegutseb või täidab oma kohustusi“. Sama direktiivi artikli 2 punktis 2 määratletakse mõiste „puhkeaeg“ eituse kaudu kui iga ajavahemik, mis ei ole tööaeg. Kuna need kaks mõistet on üksteise suhtes välistavad, tuleb direktiivi 2003/88 kohaldamisel kvalifitseerida töötaja valveperiood kas „tööajaks“ või „puhkeajaks“, kuna direktiivis vahepealset kategooriat ette nähtud ei ole (vt selle kohta 9. septembri 2021. aasta kohtuotsus *Dopravní podnik hl. m. Prahy, C-107/19, EU:C:2021:722*, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Kuigi lõppkokkuvõttes on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne hinnata, kas põhikohtuasjas kõne all olev valveperiood väljakutsevalve raames tuleb kvalifitseerida „tööajaks“ või „puhkeajaks“, tuleb Euroopa Kohtul siiski anda talle juhiseid selle kontrolli käigus arvesse võetavate kriteeriumide kohta (vt selle kohta 9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus *Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183*, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Selle kohta tuleb märkida, et direktiivi 2003/88 eesmärk on kehtestada miinimumnõuded eesmärgiga parandada töötajate elu- ja töötingimusi, ühtlustades eelkõige tööaja kestust reguleerivaid riigisiseseid õigusnorme. Need nõuded kujutavad seega endast olulise tähtsusega liidu sotsiaalõigusnorme, mis peavad laienema kõigile töötajatele. Eelkõige, kehtestades iga töötaja õiguse maksimaalse tööaja piirangule ning igapäevastele ja -nädalastele puhkeagegale, on selles direktiivis täpsustatud põhiõigust, mis on sõnaselgelt tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 31 lõikega 2 ning mida seega tuleb tõlgendada nimetatud artikli 31 lõiget 2 arvestades. Järelikult ei tohi selle direktiivi sätetele anda kitsendavat tõlgendust, mis kahjustaks töötajale sellest tulenevaid õigusi (9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus *Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183*, punktid 26–28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Mis puudutab valveperioodide kvalifitseerimist, siis Euroopa Kohus on otsustanud, et mõiste „tööaeg“ direktiivi 2003/88 tähenduses laieneb valveperioodidele täies ulatuses, kaasa arvatud valveperioodidele väljakutsevalve raames, mille jooksul on töötajale seatud piirangud sellised, et need mõjutavad objektiivselt ja väga oluliselt töötaja võimalust sel ajavahemikul vabalt kasutada aega, mille jooksul tema tööalaseid teeneid ei vajata, ja pühendada see aeg oma isiklikele huvidele (9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus *Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183*, punkt 38).
- 39 Seevastu juhul, kui töötajale seatud piirangud konkreetse valveperioodi jooksul ei ole nii ranged ja võimaldavad tal oma aega korraldada ja pühendada oma isiklikele huvidele ilma suuremate piiranguteta, on direktiivi 2003/88 kohaldamisel „tööajaks“ üksnes aeg, mis on seotud tööga, mida on sellel ajavahemikul vajaduse korral tegelikult tehtud (9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus *Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183*, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 40 Selleks et hinnata, kas valve väljakutsevalve raames toob endaga objektiivselt võttes suuremaid piiranguid, mis mõjutavad väga oluliselt asjaomase töötaja võimalust sel ajavahemikul kasutada aega, mille jooksul tema tööalaseid teeneid ei vajata, tuleb eelkõige silmas pidada aega, mis on töötajale ette nähtud oma tööülesannete täitma asumiseks alates hetkest, mil tööandja, kelle heaks ta valves on, tal seda teha palub, vajaduse korral koos selliste väljakutsete keskmise sagedusega, millele töötaja peab selle ajavahemiku jooksul tegelikult reageerima (vt selle kohta 9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183, punkt 45).
- 41 Selle kohta täpsustas Euroopa Kohus, et kui töötajale on valveperioodi jooksul tööle asumiseks antud aega üksnes mõned minutid, tuleb seda perioodi põhimõtteliselt pidada täies ulatuses „tööajaks“. Euroopa Kohus rõhutas aga ka, et sellise reageerimisaja mõju tuleb hinnata siiski konkreetse analüüsi tulemusel, kus on vajaduse korral võetud arvesse muid piiranguid, mis on töötajale seatud, nagu ka talle tema valveperioodil antud soodustusi (9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183, punktid 47 ja 48 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kõiki käesoleva juhtumi asjaolusid ja käesoleva kohtuotsuse punktides 38–41 toodud selgitusi arvesse võttes hinnata, kas MG-le valveperioodidel väljakutsevalve raames seatud piirangud olid nii ranged, et mõjutasid objektiivselt ja väga oluliselt tema võimalust sel ajavahemikul vabalt kasutada aega, mille jooksul tema kui reservpäästja tööalaseid teeneid ei vajata.
- 43 MG-le antud võimalus tegeleda valveperioodidel muu kutsetegevusega on oluline märk sellest, et väljakutsevalve kord ei sea sellele töötajale suuremaid piiranguid, mis mõjutaksid väga oluliselt tema ajakorraldust, kui tema töölepingust, kollektiivlepingutest ja asjaomase liikmesriigi õigusnormidest tulenevad õigused ja kohustused on korraldatud viisil, mis võimaldab suure osa kestel neist perioodidest tegelikult selle kutsetegevusega tegeleda.
- 44 Sellised asjaolud, nimelt et MG ei pea mitte mingil hetkel väljakutsevalve raames valves olles viibima kindlas kohas, ta ei pea osa võtma kõikidest oma päästetepoo väljakutsetest, üks neljandik võib toimuda ilma tema osavõtuta, ja et tal on lubatud tegeleda kuni keskmiselt 48 tundi nädalas muu kutsetegevusega, võivad kujutada endast objektiivseid tegureid, mille põhjal võib asuda seisukohale, et ta võib enda isiklikes huvides tegeleda nende perioodide jooksul muu kutsetegevusega ja pühendada sellele suure osa sellest ajavahemikust, kui väljakutsete keskmine sagedus ja kestus ei takista tegelikult kutsetegevust, mida on võimalik kombineerida reservpäästja tööga – seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 45 Veel tuleb täpsustada, et korralduslikke raskusi, mis võivad tuleneda asjaomase töötaja tehtud valikutest, näiteks elukoha või muu kutsetegevuse asukoha valik, mis võib olla kaugemal või lähemal kohale, kuhu ta peab nõutud aja jooksul reservpäästjana jõudma, ei saa arvesse võtta (vt analoogia alusel 9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183, punktid 41 ja 42 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Kui kõiki põhikohtuasjas tähtsust omavaid asjaolusid arvestades ilmneb, et need valveperioodid ei vasta direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tähenduses „tööajaks“ kvalifitseerimise tingimustele, siis nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 35, et neid samu perioode, välja arvatud tegelikult tehtud tööga seotud aeg, tuleb pidada „puhkeajaks“ direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 2 tähenduses.

- 47 Samas, valveperioodi kvalifitseerimine „puhkeajaks“ direktiivi 2003/88 kohaldamisel ei mõjuta tööandjate kohustust täita direktiivi 89/391 artiklitest 5 ja 6 tulenevaid konkreetseid kohustusi, et kaitsta oma töötajate ohutust ja tervist. Sellest järeldub, et tööandjad ei või kehtestada valveperioode, mis oma pikkuse või sageduse tõttu kujutavad endast ohtu töötaja ohutusele või tervisele, sõltumata sellest, et need ajavahemikud kvalifitseeritakse direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 2 tähenduses „puhkeajaks“. Liikmesriigid peavad oma riigisiseses õiguses kindlaks määrama selle kohustuse rakendamise korra (9. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Stadt Offenbach am Main (tuletõrjuja väljakutsevalve), C-580/19, EU:C:2021:183, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2003/88 artikli 2 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et reservpäästja selline valveperiood väljakutsevalve raames, mille ajal see töötaja tegeleb tööandja loal omal käel kutsetegevusega, kuid peab häire korral jõudma oma päästedeeposse hiljemalt kümne minuti jooksul, ei ole „tööaeg“ selle sätte tähenduses, kui kõikidele käesoleva asja asjaoludele, mis puudutavad eelkõige muu kutsetegevusega tegelemise ulatust ja laadi ning seda, et puudub kohustus osaleda kõikides selle päästedeepoo väljakutsetes, antavast hinnangust nähtub, et sellele töötajale nimetatud perioodil seatud piirangud ei ole sellised, mis mõjutaksid objektiivselt ja väga oluliselt tema võimalust sel ajavahemikul vabalt kasutada aega, mille jooksul tema kui reservpäästja tööalaseid teeneid ei vajata.

Kohtukulud

- 49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta artikli 2 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et reservpäästja selline valveperiood väljakutsevalve raames, mille ajal see töötaja tegeleb tööandja loal omal käel kutsetegevusega, kuid peab häire korral jõudma oma päästedeeposse hiljemalt kümne minuti jooksul, ei ole „tööaeg“ selle sätte tähenduses, kui kõikidele käesoleva asja asjaoludele, mis puudutavad eelkõige muu kutsetegevusega tegelemise ulatust ja laadi ning seda, et puudub kohustus osaleda kõikides selle päästedeepoo väljakutsetes, antavast hinnangust nähtub, et sellele töötajale nimetatud perioodil seatud piirangud ei ole sellised, mis mõjutaksid objektiivselt ja väga oluliselt tema võimalust sel ajavahemikul vabalt kasutada aega, mille jooksul tema kui reservpäästja tööalaseid teeneid ei vajata.

Allkirjad